

Aktuelna faza genocida, uključuje njegovo negiranje

Prof. Emir Ramić

Mnogi nesmotreno potcjenjuju utjecaj Dobrice Ćosića u aktualnom "dorađivanju" velikosrpskog programa, koji uključuje borbu za očuvanje ratnog plijena, ali diplomatskim putem i s demokratskom legitimacijom. Na integraciji Republike srpske u prostor Republike Srbije, strateški se radi od potpisivanja Dejtonskog sporazuma (koji taj proces i omogućuje). Odnos te vrste prema Republici Srpskoj se prelama i preko interpretacije rata u BiH, kada se on tretira kao "oslobodilački rat" Srba u BiH, "koji su ostvarili veliku istorijsku pobjedu".

Organizacija ujedinjenih nacija (OUN) nije zaštitila svoju članicu Republiku Bosnu i Hercegovinu (R BiH) kada je postala žrtva oružane agresije, ratnih zločina i genocida, koje su nad njom vršile dvije susjedne države, SR Jugoslavija i Republika Hrvatska. Umjesto da je zaštite, Vijeće sigurnosti UN je R BiH čak uskratilo i pravo da se brani, nametanjem nezakonitog embarga na oružje - što je državu lišilo prirodnog prava na individualnu i kolektivnu samoobranu, utvrđenog Članom 51, Povelje OUN.

Ipak je ta agresija - barem u slučaju jednog od dva agresora, SR Jugoslavije - došla u formi tužbe i sudskog procesa pred Internacionalni sud pravde u predmetu Bosna i Hercegovina protiv SRJ. Donijeta je Presuda 26.2.2007., koja nažalost ne tretira genocid u okupiranim mjestima u R BiH i gradovima u opsadi, nego samo u tzv. Sigurnoj zoni UN u Srebrenici, jula 1995., te oslobađa SR Jugoslaviju (Srbiju i Crnu Goru), odn. njene pravne nasljednice Republiku Srbiju i CG, od odgovornosti i za taj segment genocida kojemu je presuđeno (Srebrenica), dok Republika Crna Gora niti se nalazi u tom segmentu koja je saučesnik. To je donijelo više zlih posljedica, pa IRGC želi sada usmjeriti pažnju javnosti na jednu od njih, konkretno na jednu od manifestacija aktualne faze genocida, njegovo negiranje! Naučnici znaju da kolektivno i pojedinačno negiranje genocida putem neprihvatanja čvrstih dokaza i presuda o njegovom izvršenju, zatim putem stvaranja i širenja laži na tu temu, predstavlja konačnu, moguće dugotrajnu, fazu izvršenja tog zločina protiv čovječnosti i Internacionalnog prava. Negiranje je indikator da je genocid izvršen, a višestranu je motivirano, pri čemu su posljedice po žrtve uvijek tragične; odvija se u dvije faze - tokom i nakon izvršenja zločina - te ima za cilj da:

- svjesno i namjerno falsifikuje činjenice, posebno u vezi sa uzrocima, ciljevima i karakterom rata (npr. insistiranje na građanskom ratu, umjesto internacionalnom oružanom sukobu), te prirodom zločina (insistiranje na "etničkom čišćenju" umjesto genocidu);

- izjednači izvršioce genocida i žrtve;

- namjerno dezinformiše i obmani domaću i svjetsku javnost;

- ukaže na postojanje više (zaraćenih) strana i njihovu podjednaku krivicu i odgovornost;

- izvršioци izbjegnu odgovornost i kaznu za genocid;
- prikaže izvršioce kao heroje, koji se navodno bore za pravednu stvar, kao što je npr. po velikosrpskoj tradiciji mržnje i nasilja, istrebljenje muslimana, uključujući i Bošnjake, sveti i herojski čin, čime genocid postaje dio porodične tradicije, herojska prošlost;
- ohrabri izvršenje genocida;
- satanizira žrtve i prikaže ih kao izvršioce zločina;
- prikriva, minimalizira i relativizira genocid, posebno činjenice o broju i statusu žrtava, pri čemu se ublažavaju planska i sistematska masovna i pojedinačna ubistva;
- održi djelovanje i rezultate genocidne ideologije, politike i prakse.

Nedostatak Presude Internacionalnog suda pravde da je odgovornost Srbije svela samo na "nesprečavanje genocida u Srebrenici", znatan segment srpske akademske elite koristi za sveukupno negiranje agresije na RBiH i zločina genocida nad Bošnjacima

Genocid

Kada je Internacionalni sud pravde donio presudu o odgovornosti Republike Srbije samo za "nesprečavanje genocida u Srebrenici", veliki segment srpske akademske javnosti je to uzeo kao "potvrdu da Srbija nije bila u ratu protiv BiH", što je poricanju dalo novi zamah. U tom nedostatku, ta je bulumenta usiljeno pročitala svoj alibi za poricanje agresije i genocida u politici, medijima, pravnim procesima i obrazovnom sistemu. Paralelno sa time, bošnjačke lidere uopšte niti ne interesuje izvršenje barem onog pozitivnog dijela Presude koji omogućava ukidanje Republike srpske, države koja se stvara na genocidu.

NEGATORI GENOCIDA

Negator agresije i genocida Srđa Trifković

Osporavanje agresije i genocida u RBiH se odvija na različite načine. Otvoreni poricatelji kao Srđa Trifković često kao primjer uzimaju snimak pripadnika srbijanske specijalne jedinice 'Škorpion' koji ubijaju šest mladića Bošnjaka. Prema njemu, taj snimak je manipulacija koja ne dokazuje da se u Srebrenici desio genocid. Negator Trifković tvrdi da je snimak iz Srebrenice imao nekoliko zadataka: da prikači kolektivnu odgovornost srpskom narodu u cjelini; da se iskoristi desetogodišnjica Srebrenice za "denacifikaciju" odnosno de-srbizaciju Srbije i da se uradi revizija Dejtonskog sporazuma, s ciljem da se ukine Republika srpska i stvori centralizirana, unitarna BiH. Cilj je u suštini, kako kaže negator Trifković, da se retroaktivno opravda politika zapadnih sila. Akcijom Instituta za istraživanje genocida Kanada (IRGC), Kongresa Bošnjaka Sjeverne Amerike (KBSA) i nekih drugih organizacija sa tla Sjeverne Amerike,

negatoru agresije i genocida Srđi Trifkoviću je zabranjen ulaz u Kanadu i tako spriječeno njegovo širenje laži na univerzitetu u Vankuveru.

Negator agresije i genocida Darko Trifunović

Trifkovića slijede brojni drugi koji nastavljaju negiranje agresije i genocida. Darko Trifunović, predavač na Fakultetu za bezbednost, promovirao je priče o "islamskom terorizmu u BiH", što mu je poslužilo kao osnova za negiranje Presude Internacionalnog suda pravde. Trifunović poriče i presudu Krstiću. On tvrdi da je u Srebrenici pogubljeno manje od 100 muškaraca. Akcijom KBSA u saradnji sa bošnjačkim organizacijama u i van BiH, spriječen je odlazak Darka Trifunovića na Kongres Evropske policije u Njemačkoj, čime je spriječeno širenje laži o agresiji na RBiH i genocidu protiv Bošnjaka.

Negator agresije i genocida Emil Vlajki

Linija poricanja koju iznosi Emil Vlajki, hrvatski član vlasti u RS, postala je odomaćena. U tekstu "Srebrenica kao metafora", Vlajki piše da su "dokazi za navodni masakr bili i ostali traljavi" ali da je propagandni ratno-politički kompleks SAD "učinio svoje" i da je "Srebrenica postala jedan od najvećih mitova dvadesetog stoljeća" prema kojem su "Srbi optuženi za najstravičniji masakr počinjen u Evropi nakon Hitlerovih vremena". Vlajki optužuje propagandni ratno-politički kompleks SAD i za činjenicu da je Srebrenica ušla u anale internacionalnih institucija, školske udžbenike i antologije o svjetskim genocidima. Ali mu najviše smeta ono što je nazvao "mit Srebrenice", koji je, prema njemu, proradio u toj mjeri "da su ljudi na Zapadu dobili Pavlovljeve uslovne reflekse: čim im se kaže riječ 'Srbi', oni odmah pomisle na Srebrenicu, i obratno".

Negator agresije i genocida Milivoje Ivanišević

Milivoje Ivanišević, publicista koji kaže da se bavi istraživanjem ratnih zločina u BiH, u svojoj knjizi Traganje za istinom, promoviranoj na Pravnom fakultetu u Nišu 2008., tvrdi da nije bilo genocida u Srebrenici: "Otkako su se Srbi 11. jula 1995. godine, oružjem kao što su i isterani, vratili u Srebrenicu počele su da kruže priče o velikom broju ubijenih muslimana, iznad svega nedužnih muslimanskih civila, staraca, žena i dece. Vremenom su te brojke neprestano umnožavane i konačno dostigle tolike razmere da danas - ne samo Haški tribunal, muslimanske verske i civilne vlasti, što se moglo očekivati i što je možda i logično - već i zvaničnici drugih država, često govore o genocidu." On optužuje brojne nevladine organizacije, naročito sarajevske i beogradske, da insistiraju na temi genocida čime Srbima nameću iracionalnu krivicu. "Nametnuti kult Srebrenice kao da još uvek bdi nad našom savešću i postaje metafora gotovo nezamislivog i, povrh toga, čak genocidnog zločina Srba nad nedužnim meštanima tog u bosanskim gudurama i bespuću zagubljenog gradića", piše Ivanišević. Detaljnija analiza njegove rečenice navodi na zaključak da poricati ne možemo ono što ne znamo, već samo ono što znamo.

Nadogradnja velikosrpskog programa uključuje borbu za očuvanje ratnog, agresorskog, genocidnog plijena

Jedna od glavnih teza koju plasira srpska elita s Dobricom Ćosićem na čelu, jeste pogubnost stvaranja obje Jugoslavije za srpski narod. Govori se o historijskom promašaju, gubljenju historijskog vremena i gubitku šanse da se stvori Velika Srbija, što je Pašiću, navodno, nuđeno Londonskim paktom. U članku "Naši porazi nisu konačni" (magazin NIN, oktobra 2008.), Ćosić pod pritiskom činjenica spominje i srpsku krivicu za zločine, ali koliko je taj poziv na suočavanje dubok, govori i to da u istom članku ističe da su "Srbi osvojili i neke istorijske pobjede: Republiku Srpsku".

U članku "Demokratske laži o bosanskom ratu" (Politika, februar 2009.), Ćosić optužuje Zapad: "Ali Srbi, prokaženi Srbi, uz pomoć razumnih i svesnih ljudi iz sveta, dužni su da se bore za historijsku istinu o bosanskom ratu i pred licem sveta i potomcima dokažu da su u BiH boreći se za svoju slobodu opet branili i hrišćansku Evropu od džihadskog islama. A Evropa ih je za tu odbranu kaznila bombardovanjem NATO avijacijom."

Mnogi nesmotreno potcjenjuju utjecaj Dobrice Ćosića u aktualnom "dorađivanju" velikosrpskog programa, koji uključuje borbu za očuvanje ratnog plijena, ali diplomatskim putem i s demokratskom legitimacijom. Na integraciji Republike srpske u prostor Republike Srbije, strateški se radi od potpisivanja Dejtonskog sporazuma (koji taj proces i omogućuje). Odnos te vrste prema Republici srpskoj se prelama i preko interpretacije rata u BiH, kada se on tretira kao "oslobodilački rat" Srba u BiH, "koji su ostvarili veliku historijsku pobjedu". U predgovoru za knjigu Nikole Koljevića Stvaranje Republike Srpske, Ćosić piše da je to "prva srpska država preko Drine", te da je Radovan Karadžić "njen najznačajniji tvorac", koji nije ratni zločinac, već "politički vođa naroda Republike Srpske".

Prema doradi Ćosićevog nacionalnog programa, nakon hapšenja Radovana Karadžića i Ratka Mladića, u svrhu očuvanja ratnog plijena i realizacije plana odvajanja Republike srpske, bilo je nužno dodatno radikalizirati Milorada Dodika. Postoji čitava organizacija na čelu sa Dobricom Ćosićem, koja vrši "kontrolu štete" (damage control) ne samo u interpretaciji, nego i u očuvanju ratnog plijena. Tu su osobe iz domena kulture, nauke, medija, obavještajnih službi...

Krvoloci

Sankcioniranje masovnih zločina od strane internacionalnih i nacionalnih sudova, očekivano se nije pokazalo učinkovitim za moralnu obnovu srpskog društva; nije došlo do priznavanja zločinačke politike i preuzimanja odgovornosti. Naprotiv! Najveći dio srpske elite smatra da će svjetska zajednica pokazati razumijevanje prema zahtjevima da se ovaj dio Evrope preuredi po nacističkoj osnovi, što podrazumijeva podjelu BiH, pa i po cijenu da Srbija prijete odbijanjem članstva u EU. Ćosić i mnogi drugi kažu da se "svaka politika koja nacionalni spas vidi samo u EU, smatra iluzijom i sirotinjskom utopijom". Zbog toga srbijanska politika prema Haškom tribunalu teži da se suđenja Karadžiću i Mladiću obave uz manji obim i lakšu kvalifikaciju zločina, a da presude ne budu pravna prepreka za podjelu BiH.

Nakon smjene Miloševićevog režima, srpska elita je dopunila njegovu strategiju

Nakon smjene režima Slobodana Miloševića, velikosrpska elita je dopunila njegovu strategiju. Odmah nakon 5. oktobra 2000., formirana je tzv. "(Koštunicina) Komisija za istinu i pomirenje". Njena polazna premisa bila je da se suočavanje stavi u širi historijski kontekst koji bi prikazao da su Srbi tokom 20. vijeka bili žrtve drugih, te da su ratovi 1990-tih rezultat te srpske žrtve. U BiH su do sada bile dvije slične inicijative, ali je jedini rezultat postigla Komisija za Srebrenicu koju je imenovala Vlada RS u decembru 2003. Ona je pored konkretnih i relevantnih istraživačkih rezultata iza sebe imala i politički konsenzus.

Aktuelna je debata o Komisiji za utvrđivanje činjenica o ratnim zločinima na prostoru bivše Jugoslavije (REKOM), koalicije nevladinih organizacija. Politički konsenzus za REKOM još uvijek ne postoji i ne treba ga stvarati jer je taj pristup ustvari zamka koja može doprinijeti dodatnoj relativizaciji zločina. Najveći broj žrtava u BiH bili su Bošnjaci, i to kao ciljana grupa. I stoga individualizacija krivice stvara najveću prazninu u Internacionalnom krivičnom pravu, jer u konačnoj računici taj pristup dovodi do toga da se zločin genocida isplati.

Bošnjaci trebaju odbaciti pritiske da "zaborave genocid, napuste poziciju žrtve"

Bošnjaci se moraju uvijek pozivati na Povelju OUN, Internacionalno pravo, Konvenciju o genocidu - te u svim relevantnim rješavanjima svojih problema koristiti naznačena akta Internacionalnog prava i pridodane dokumente i presude, a spomenuti i hiljadugodišnje postojanje države Bosne, njezin kontinuitet.

Bošnjaci trebaju isticati da dejtonsko uređenje BiH počiva na rezultatima agresije, ratnih zločina i zločina genocida; da postojeći ustavnopravni sistem BiH nije u skladu sa Poveljom OUN i Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i osnovnim slobodama. I zato trebaju insistirati na povratku primjene Povelje OUN, Internacionalnog prava, naročito Konvencije o genocidu kao i presuda od suda Den Haaga, u cilju sprječavanja ponižavanja žrtve i rastakanja države, društva i građana. Bošnjaci su izbačeni iz domena pravne zaštite i stoga su žrtve svakom onome ko ih ubija, ranjava, progoni, pljačka, terorizira... bez po sebe štetnih konzekvenci. I zato moraju ustati u zaštitu svojih ljudskih prava i građanskog dostojanstva - jer između ubijanja, silovanja, premlaćivanja u konc. logorima sa jedne, i protjerivanja Bošnjaka uz otimanje njihove imovine, sa druge strane, nema principijelne razlike.

Ni jedna dosadašnja satisfakcija za bošnjačke patnje i žrtve, nije dokučila suštinu pravde: ukidanje entitetskog uređenja, a time Republike srpske kao tekovine zločina agresije i genocida. Od Bošnjaka se traži da "zaborave genocid i napuste poziciju žrtve", pa čak i "da se izvinu za srpske žrtve", te da društveni status grade kao samoprogonitelji - kako bi Srbi i Hrvati bili usrećeni. Nema većeg poniženja od podaništva i stoga Bošnjaci na to ne smiju pristati, nego se moraju sačuvati i kao bošnjački narod i kao bosanskohercegovački građani, kako bi sačuvali državu Bosnu i Hercegovinu i sebe u toj državi.